

вено и доказано, че за минимален брой по отделните промишлени отрасли с достатъчна достоверност може да се получат данни от наблюдението на 50—60 семейства от отделните промишлени отрасли. От ежегодните проверки се установява, че отклонението на средната заплата или грешката при наблюдение на 20 до 40 семейства е почти два пъти по-голяма, отколкото при наблюдение на повече от 80 семейства по отделни промишлени отрасли.

Осигуряването на минимален брой работници от всеки промишлен отрасъл за наблюдаване на семейните бюджети е най-важното условие в статистиката на семейните бюджети. Нарушаването на това основно положение прави данните от наблюдението непредставителни на генералната съвокупност и следователно не могат да се използват за характеризирание на общата съвокупност.

Същевременно при разпределението на наблюдаваната съвокупност между отделните промишлени отрасли трябва да се спазва принципът на пропорционалност към относителното тегло на работниците в тези отрасли. Това се налага от обстоятелството, че данните от наблюдението трябва да характеризират цялата съвокупност на работническата класа във всички наблюдавани отрасли.

Пропорционалното разпределение на наблюдаваните семейства в съответствие с броя на работниците по отделните отрасли е необходимо условие за получаване на данни, които са представителни за цялата съвокупност.

Пропорционалното разпределение на наблюдаваните семейства по отделните промишлени отрасли се налага от обстоятелството, че заплащането на труда на работниците в отделните отрасли не е еднакво поради различие в квалификацията и условията на труда. Ако не бъде спазено това условие, данните, получени от наблюдението, не могат да бъдат представителни. Да покажем това с конкретен пример. Нека имаме да наблюдаваме 335 семейства, които сме разпределили между отраслите, без да бъде спазен принципът на пропорционалност.

Таблица № 3

	Наблюдавани семейства		Средна месечна заплата
	разпределени пропорцио- нално	разпределени непропорцио- нално	
1. Производство на електроенергия и топлоенергия	22	38	740
2. Топливна промишленост	118	169	860
3. Хранително-вкусова промишленост	195	128	630
Всичко :	335	335	

Средномесечната заплата при пропорционално разпределените семейства ще бъде равна на:

$$\frac{22 \times 740 + 118 \times 860 + 195 \times 630}{335} = 748$$